

Assaig
Carlos Zanón

Ses Majestats els Arquitectes d'Orient

al Setè Dia, Jahvé no va descansar. De cap manera. Jahvé es va dir: "Aquí falta el Paradís dels Arquitectes". Dit i fet. Jahvé, en un pim-pam, va crear Espanya. Aquest passatge apocríf de la Bíblia no es va trobar al mar Mort, sinó en alguns dels gabinets, consistoris o sales de juntes de qualsevol consell d'administració dels últims anys. L'eclosió de l'Arquitecte Estrella. Del demiürg de l'hipnotitzador del proxeneta que fa pagar el gust i les ganes als seus clients. Generalment l'erari públic, és a dir, tu i jo. La mort de l'angle recte i de l'equilibri entre funció i forma. Dels pressupostos ajustats. De la cultura arquitectònica autòctona. L'arquitecte caminava despullat. Però no hi havia nen que ho cridés. Bé, sí que hi havia veus discordants, però se les considerava poc *arriscades*, *conservadores* o fins i tot *antipatriotes*. Els somnis d'aquests arquitectes, de vegades, eren cars, impossibles, capritxosos. Però, qui posa preu a un somni? Només els mesquins, els tristos, els avorrits.

Un llibre necessari

Llàtzer Moix (Sabadell, 1955) ha publicat no només un llibre amè i didàctic sobre les obres i miracles dels arquitectes del *star system*: ha escrit un llibre necessari. Un treball periodístic per comprendre què va fer embogir tants homes grisos. La síndrome Guggenheim. La necessitat de llegar una obra magna a la posteroritat. La creença que sense una obra de referència la seva ciutat s'esborrava del mapa.

La solvència per tractar d'aquests temes de Moix està contrastada amb una trajectòria de gairebé 20 anys en el periodisme cultural, especialment a *La Vanguardia*. També és autor de *Mariscal* (1992), *Wilt so yo* (2002) i *La ciudad de los arquitectos* (1994). Aquest últim, des de la seva mateixa publicació, va ser text de referència per entendre la transformació arquitectònica de Barcelona. Estructurat a base de llargs reportatges, l'autor esmicola per capítols què va ser aquest període. Enfoca el lloc apropiat, el contextualitza, fa parlar uns i altres. Exposava els encerts (que n'hi ha ha-



LAURA GUERRERO

Llàtzer Moix ha escrit un assaig sobre arquitectura

gut) tant com els errors. Bé, sí, té les seves fòbies i fil·lies. Diguem, per exemple, que Calatrava no el trucarà per Nadal. Però quan hi ha a càrrec, aquesta està apuntalada amb rigor i números. És difícil no disparar contra partides extres pressupostàries del 300% o 500%. A *Arquitectura milagrosa*

coneixem el fenomen Bilbao-Guggenheim. Aquella proverbial suma de carències va ressuscitar morts. Una ciutat en declivi, un arquitecte a punt de jubilar-se sense la

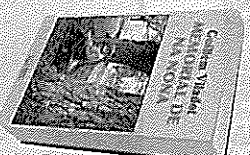
Seva Obra, una Fundació que no troba ciutat europea amiga i una administració concertada. Però també ens il·lustra sobre València o el monocultiu Calatrava. Fraga jugant a Ramsés II. El Fòrum, la Torre Agbar, la Saragossa de Zaha Hadid, Madrid i el seu mal d'altura

o caves de format sideral. Un país sense fre, regalimant fons estructurals europeus, testosterona, desbocat i mltòman. Repeteixo. Un llibre necessari en què *forma* i *funció* es compleixen. I dins de *pressupost* i *termini* de *lliurament*. Què més volem?



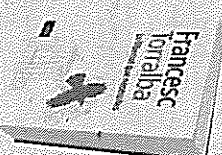
Arquitectura milagrosa
Llàtzer Moix
Aragrana
Barcelona, 2010
Preu: 18 euros
Pàgines: 268

L'aparador
Sara Vancells



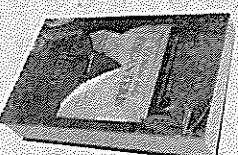
Memorial de Na Nona
Guillem Viladot
Pagès Editors
Lleida, 2010
Preu: 14 euros
Pàgines: 120

Reedició d'aquesta obra de Guillem Viladot (Agramunt, 1922 - Barcelona, 1999) que va ser publicada per primera vegada el 1983 per Edicions del Mall. *Memorial de Na Nona* és la biografia de l'ascensió social d'una noia provinent del món rural a la Barcelona de la immediata postguerra gràcies a les seves afortunades col·laboracions a la revista *Destino*, cosa que li permet obrir-se pas com una rara Colette barcelonina que fins i tot li permetrà ser l'amor de Josep Pla.



La llibertat que necessites
Francesc Torralba
Ara Llibres
Barcelona, 2010
Preu: 16,95 euros
Pàgines: 165

Francesc Torralba (Barcelona, 1967), doctor en filosofia i teologia, ens ofereix un nou llibre d'autoajuda, després de *L'art de saber escoltar*, *El sentit de la vida*, *Planta cara a la mort* i *Paraules per ser feliç*, entre d'altres. En aquest text afirma que "la llibertat no és un estat. És una lluita. No és un regal, ni un obsequi que s'entrega gratuïtament. És una conquesta". I és que els humans tendim a construir gabies invisibles, ens hi fem a dins i ens convençem que s'hi està bé. Un engany, diu Torralba.



El llibre dels encanteris
Katherine Howe
Traducció: Núria Parés
Columna
Barcelona, 2010
Preu: 21,90 euros
Pàgines: 423

La nord-americana Katherine Howe, com la seva compatriota Hannah Tinti, té un vincle amb la localitat de Salem (la de la crema de bruixes) i, també, publica la primera novel·la. Howe, que té dies avantpassades que van viure el procés (una el va morir, perquè va ser penjada a la forca), aporta aquesta via de la memòria familiar per oferir-nos uns misteris que van apareixent com per efecte papallona: uns ens condueixen a altres. I tot comença amb l'estudi d'una biblia del segle XVII...



El misteri de "La nena de la clavellina"
Joan Sella Montserrat
Edicions Saldonar
Barcelona, 2010
Preu: 16 euros
Pàgines: 149

Joan Sella té formació de filòleg i ha treballat molts anys a Televisió Espanyola, en programes com ara *Línea 900*. Ha publicat *Breviar del xatò* (és nascut a Sitges) i *Comer como un rey*. En aquest dietari, l'autor habita un món que és una suma d'espais que ha trepitjat i ens subratlla la idea que en l'època actual hi conviuen totes les èpoques. I ens ho explica tot partint de la memòria, que es bifurca per camins diversos, convergeix en el present i es projecta com a llavor atemporal.